

Speech schrijven bestaat niet.

Immers, een speech hoor je niet te schrijven. Die hoor je **uit te spreken. En te horen.**

‘Prima, dan hoeven we niet meer verder te lezen’, hoor ik je denken.

Even wachten. Gelijk heb je: een speech spreek je uit voor een publiek. Maar speechen gaat niet over gelijk hebben, het gaat over **gelijk krijgen**. En om gelijk te krijgen, daar ga je best even voor zitten.

Zitten om je speech neer te schrijven. En na te denken over je **wat** wil je zeggen, tegen **wie** en vooral: **hoe** ga je het zeggen? Door je speech op papier te zetten, ga je nadenken over structuur en stijl. Ga je je gedachten ordenen. ‘Van de hand naar het verstand’.

Een speech uitschrijven is zoals met de fiets op voorhand het parcours verkennen. Niet enkel in gedachten maar ook fysiek ga je al eens door het hele traject. Terreinkennis om je tegenstanders te slim af te zijn. Zo bepaal je hoe je gaat starten, waar je gaat versnellen - waar je demarrages komen – waar je gaat temporiseren en vooral: waar je op het einde beslissend zal toeslaan. Door je speech uit te schrijven en je mentaal voor te bereiden weet je waar je climax komt. Je weet waar je publiek zal applaudiseren. Dat alles met één doel voor ogen: iedereen verbaal vol in de wind zetten.

Speech schrijven is taal en danseuse. De retoriek in de aanval. De schijnwerpers op de spreker. En zorgen dat de rest niet meer op de foto past. Want speeches schrijven gaat niet over gelijk hebben. Maar gelijk krijgen.

Bavo Van Landeghem

Over Bavo Van Landeghem

Speechwriter bij taalbureau Scriptorij. Helpt organisaties op zoek te gaan naar hun eigen taal-dna en verbal branding om via de juiste woorden hun publiek in beweging te brengen. • bavo@scriptorij.be

1. Start	3
1.1. Er was eens	5
1.2. Een feit dat choqueert	7
1.3. Formuleer een probleem in de vorm van een vraag	7
1.4. Fysiek object	8
1.5. Humor	9
1.6. Zo begin je beter niet	10
1.7. Hoe lang mag je speech zijn?	10
1.8. Hoe breng je slecht nieuws?	11
2. Strategie	12
2.1. Briefing: dit moet je zeker weten	12
2.2. Speech Paspoort	13
2.3. Verbal Branding	13
2.4. Iconiciteit	15
3. Structuur	16
3.1. Klassiek betoog	17
3.2. Witse	21
3.3. TellSell	24
3.4. Verleden – heden – toekomst	25
3.5. Verhaal 1 – 2 - 3	27
3.6. Structuur van een stand-upcomedian	28
3.7. Belang van structuurwoorden	28
4. Spreektaal	30
4.1. Schrijf in spreektaal	30
4.2. Zinslengte	31
4.3. Denk in SVO	32
4.4. Gebruik ellipsen	33
4.5. Vermijd tangconstructies	33
4.6. Persoonlijke stijl	34
4.7. Geef instructies	35
4.8. Vermijd naamwoordstijl	35
4.9. Kies voor rijke werkwoorden	36
4.10. Wik uw woorden zorgvuldig	36
4.11. Wat met jargon?	37
4.12. En ... spreek!	38
4.13. Samengevat: do's & don'ts	38
5. Stijl	40
5.1. Metafoor	40
5.2. Drama	42
5.3. Herhaling	44

1. Start

Je eerste zin is de belangrijkste. Dat is niet enkel zo in een speech. Ook bij een roman. Een brief. Zelfs in een vergadering of presentatie.

Waarom? Meteen zet je de toon. Maak je duidelijk wie je bent en wat je stijl is. En ook: hoe de rest van het verhaal er zal uitzien. Zelfs in de sport. 'De slechte start heeft me de kop gekost.' Met die woorden vatte de Jamaicaanse sprinter Usain Bolt zijn laatste sprint samen op het WK in Londen in 2017. Gatlin won.

Je eerste zin moet je publiek meteen binnentrekken in het verhaal. Je luisteraar wil meteen de tweede zin horen. En dan hopelijk ook de derde, en de vierde, ... Hij wil je niet meer loslaten.

Je hebt bij aanvang ook de omstandigheden mee. Want de meeste mensen zijn op zich wel bereid de eerste seconden van een speech aandacht te besteden aan de spreker. Ze zijn benieuwd. Hoe zal hij klinken? Hoe ziet hij eruit? Wat zal hij zeggen? Is hij grappig? Raak je meteen een gevoelige snaar bij je publiek? Wees gerust dat velen benieuwd zijn naar de volgende snaar.

Omgekeerd is ook waar. Een valse start? Dan zie je na 10 seconden al een aantal mensen hun facebookprofiel checken. Of wegzakken in hun stoel. Of naar buiten kijken. Of nog iets anders. Alleszins: focus weg. En niet evident om die terug te winnen.

Daarom. De start legt de basis voor je hele rit.

Maak hem onvergetelijk. Want onthoud: speechwriting gaat niet over gelijk hebben. Wel over gelijk krijgen.